

„WYWIEDZIONE Z ZIEMI”
– scenariusz zajęć edukacyjno- kulturalnych
/kontynuacja projektu „Naczynie dla Europejczyka/

Uczestnicy: Dzieci kl. V i VI szkół podstawowych oraz młodzież z gimnazjów i liceów.

Miejsce: Gębiczyn – Wiata z piecem do wypalania z gliny,
– Dom -” Gniazdo”,
– Polana leśna /„Europejski Krag”/.

Cele projektu:

1. Przygotowanie dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze regionalnej poprzez zapoznanie z nieznanymi technikami lepienia w glinie, wyplatanie elementów zdobniczych z wikliny oraz poznanie niektórych tajników sztuki snycerskiej i innych działań plastycznych w tworzywach naturalnych „wywiedzionych z ziemi”.
2. Rozbudzenie pasji i ciekawości w zakresie starych i nowych technik zdobienia w Polsce i Europie.
3. Stworzenie miejsca i warunków do rozwijania aktywności twórczej oraz wykorzystania interesujących i nowoczesnych metod pracy z uczniem.
4. Ćwiczenie pamięci, uwagi , koncentracji i kreatywności oraz umiejętności czytania ze zrozumieniem, poprzez łączenie wiedzy teoretycznej z zajęciami o charakterze warsztatowym.

Czas trwania zajęć: Bloki 3 - 5 godzinne

Rodzaje działań:

- a/ Samodzielne korzystanie przez uczestników z przygotowanych materiałów /zalamowane kartki z wiedzą – selekcja i przyswajanie/
- b/ Zajęcia warsztatowe z użyciem tworzyw naturalnych: drewna, gliny, wikliny, masy solnej, kamienia, itp. / w tym : przygotowywanie instalacji plastycznych/
- c/ Zajęcia relaksujące / w tym: przejażdżka wozem konnym do lasu, i posiłek/
- d/ Przeglądanie literatury.

ETAPY ZAJĘĆ:

1. Podział na trzy grupy zadaniowe
/I grupa realizuje temat I i II; II grupa – temat III/

GRUPA I. „WYWIEDZIONE Z ZIEMI”

– **Material teoretyczny:**

- a/ Ceramika neolityczna w Europie Zachodniej utrwalona na znaczkach.
- b/ Historia i tradycje ceramiki w Wielkopolsce.
- c/ Rodzaje wikliny i jej zastosowanie.
– **Miejsce zajęć:** Dom/wiata
– **Rodzaj zajęcia:** Praca z tekstem i fotografiami.

– **Opis działań :**

Uczestnicy samodzielnie korzystają z przygotowanego materiału. Każdy otrzymuje zalaminowaną kartkę z tekstem oraz fotografię lub rysunki związane z tematem. Uczniowie przygotowują się do *głośnego odczytywania* informacji. Ponumerowane karteczki / paski/ pozwalają na ustalenie kolejności wypowiedzi, zmuszając uczestników do koncentracji uwagi oraz zaangażowania wszystkich. Przy przekazywaniu wiedzy z kartek młodzież ćwiczy umiejętność głośnego czytania oraz posługiwania się pomocami w postaci ilustracji. *Moderator zajęć* podkreśla wagę informacji, poprawia błędy, reguluje poziom zainteresowania. Przy spadku napięcia stosuje ćwiczenia i techniki wspomagające pamięć, uwagę i koncentrację.

II. „NIE ŚWIĘCI GARNKI LEPIĄ – w tym: *życie i obyczaje garncarzy*

/Rodzaje naczyń użytkowych oraz wyrobów dekoracyjnych z gliny i wikliny./

- **Miejsce zajęć:** Dom/wiata
- **Rodzaj zajęcia:** oglądanie ekspozycji.
- **Opis działań:**

Uczestnicy oglądają naczynia i ozdoby pochodzenia naturalnego eksponowane we wnętrzu „Domu-Gniazda”.

Moderator zajęć inicjuje i prowadzi rozmowę na temat koloru i organizacji przestrzeni we wnętrzu.

Uczestnicy ćwiczą pamięć, burząc porządek wyeksponowanych przedmiotów w celu ich ponownego ustawienia. Poznają, przy okazji, zasady i koncepcje grupowania przedmiotów użytkowych i dekoracyjnych zgodnie lub wbrew ich funkcji.

Moderator rozmawia o tzw. harmonii i dobrym smaku w urządzaniu naszego otoczenia. Wprowadza określenie „przestrzeni w przestrzeni” oraz dyskutuje z młodzieżą o znanym powiedzeniu słynnego architekta: „*Mebel narożnikowy ustawiony ukośnie jest nietaktem*”.

Uczestnicy przedstawiają wybrany mebel, obserwując jakie ten zabieg wprowadza zmiany we wnętrzu.

(*czas trwania 15 – 30 minut*)

III. „ŻYWOT CZŁOWIEKA POCZCIWEGO”

- w tym:
- a) Przyśpiewki o garncarzach
 - b) Uprawa wikliny

/Wyjazd wozem konnym na pole wikliny z udziałem uczniów Zespołu Szkół Leśnych w Goraju/

- **Miejsce zajęć:** wiata z piecem do wypalania ceramiki.
- **Rodzaj zajęcia:** spotkanie i rozmowa.
- **Opis działań:**

Uczestnicy słuchają opowieści prowadzącego nt. materiałów plastycznych pochodzenia naturalnego. Wyciągają karteczki z przysłowiami i przyśpiewkami garncarzy. Powtarzają je w podgrupach z zadaniem własnej interpretacji.

Udają się na pole z wikliną. Tam spotykają się ze specjalistą uprawy. Wysłuchują opowieści o rodzajach, uprawie, żniwach i wykorzystaniu wikliny współcześnie.

(czas trwania zadania: 30- 50 min).

2. Przerwa na relaks

- a) posiłek /ognisko lub grill/ - grupa III
30 minut
- b) przejażdżka po lesie wozem konnym – grupa I i II
30 minut
- c) posiłek – grupa I i II
30 minut
- d) przyśpiewki garncarskie w wykonaniu grupy III
(wszyscy uczestnicy)

3. „Ręka rękę myje”

w tym: a/ lepienie w glinie,

b/ wyplatanie z wikliny

– **Miejsce zajęć:** wiata z piecem do wypalania ceramiki.

– **Rodzaj zajęcia:** warsztaty

– **Opis działań:**

Uczestnicy dzielą się na podgrupy:

1-sza grupa wykonuje pod kierunkiem instruktora prace z gliny, np. naczynia, figurki, kafle lub inne dowolne... Zgodnie ze zdobytą w części teoretycznej zajęć wiedzą, realizuje kolejne polecenia instruktora / przygotowanie gliny, wykorzystanie podstawek, „toczków”, dłutek, i in. narzędzi pomocniczych/. Wcześniej uczestnicy uczą się wykonywać szkice projektując swoje prace. Mogą odnieść się do obejrzanych wcześniej wytworów lub stworzyć nowe wg. własnych pomysłów. Jest to etap bardzo istotny, szczególnie dla młodzieży starszej, która nie chce i nie umie rysować.

2-ga grupa maluje wykonane wcześniej, nie wypalone lub wypalone prace, ucząc się dobierania barw, nakładania farb i lakierów na charakterystyczną chropawą powierzchnię. Uczestnicy obserwują zmiany w wyglądzie przedmiotów w zależności od kolorystyki i wzornictwa. Mogą wykonywać proste motywy zdobnicze charakterystyczne dla poszczególnych ośrodków ceramicznych w Polsce lub w innych krajach.

3-cia grupa Otrzymuje materiał w postaci przygotowanej witki i pod kierunkiem rzemieślnika uczy się sztuki wyplatania, zaczynając od dna kosza wiklinowego. Przy okazji uczą się okorowywania witki lub przygotowania pałaków. (Wcześniej, w czasie przejażdżki wycinają odpowiedni materiał na starej plantacji wikliny)

Dzieci najmłodsze lepią z masy solnej i malują np. na drewnie, kamieniach lub kaflach glinianych...

Czas trwania zajęć /w każdej grupie/: 45-55 min.

UWAGI MERYTORYCZNE:

Czas zajęć oraz materiał teoretyczny dostosowany jest do wieku i stopnia zainteresowania uczestników.

Zajęcia mają swoistą dynamikę, która wpływa na aktywność i rozbudzenie ciekawości.

Zajęcia realizuje 6 osobowa grupa instruktorów.

W czasie zajęć prowadzona jest przez prowadzących stała obserwacja zachowań uczestników, ich zaangażowania i zainteresowania. Stymulowanie napięcia i zaangażowania odbywa się przez zmianę miejsca zajęć i ruchomy czas działań.

*Opracowała:
Alina Wawrzyniak*